

PROGRAM DE CONFORMITATE

**pentru excluderea comportamentului discriminatoriu și realizarea
obiectivului de independență a operatorului sistemului de transport
al gazelor naturale - SRL „Moldovatransgaz”**

CUPRINS:

1. INTRODUCERE.....	3
2. OBIECTUL PROGRAMULUI DE CONFORMITATE	4
3. INTERZICEREA CONDUITEI DISCRIMINATORII	5
3.1 Interzicerea discriminării.....	5
4. MĂSURI CARE VOR FI ÎNTREPRINSE PENTRU PREVENIREA CONDUITEI DISCRIMINATORII	6
4.1 Separarea organizațională.....	7
4.1.1. <i>Funcții comerciale de bază</i>	7
4.1.2. Activele, independența operațională, separarea gestiunii, independența persoanelor cu funcții de conducere sau membrilor organelor de administrare și personalului OST	7
4.1.3. <i>Independența economică a OST și controlul asupra activelor</i>	7
4.2 Tratarea utilizatorilor sistemului de transport	8
5. CONFIDENȚIALITATEA (SEPARAREA INFORMAȚIILOR) ȘI MĂSURILE DE ASIGURARE A PROTEJĂRII CONFIDENȚIALITĂȚII	7
5.1.1. <i>Interzicerea schimbului de informații comercial sensibile</i>	9
5.1.2. <i>Tipurile de informații, dezvăluirea cărora este/nu este permisă</i>	10
6. AUTORIZAȚIILE ȘI SARCINILE AGENTULUI DE CONFORMITATE	11
6.1 Agentul de conformitate	11
6.1.1. <i>Numirea și concedierea</i>	11
6.1.2. <i>Limitările pentru protejarea independenței</i>	11
6.1.3. <i>Funcțiile și obligațiile Agentului de conformitate</i>	12
6.1.4. <i>Obligația de cooperare cu Agentul de conformitate</i>	14
6.2 Conștientizarea și instruirea.....	13
6.3 Controlul conformității	13
6.4 Publicarea	14
7. CONDIȚIILE ÎN CARE ÎNTREPRINDERILE AFILIAȚE POT PRESTA SERVICII OST	14
8. OBLIGAȚIILE ANGAJAȚILOR.....	14
9. DISPOZIȚII FINALE.....	17

În temeiul prevederilor art. 34 alin. (1) din Legea nr. 108 din 27.05.2016 „Cu privire la gazele naturale” a fost elaborat prezentul Program de conformitate de către SRL „Moldovatransgaz” în calitate de operator al sistemului de transport al gazelor naturale (*în continuare OST*), care reglementează toate măsurile necesare pentru garantarea excluderii comportamentului și practicilor discriminatorii, precum și pentru a asigura monitorizarea corespunzătoare a respectării independenței OST față de întreprinderea de gaze naturale integrată pe verticală.

1. INTRODUCERE

Prezentul Program de conformitate conține măsurile ce urmează a fi întreprinse pentru a garanta excluderea de comportament și de practici discriminatorii, informații cu privire la obligațiile specifice impuse angajaților OST pentru realizarea obiectivelor respective, cât și reglementări întru asigurarea monitorizării corespunzătoare a respectării acestui program în activitatea licențiată, conform prevederilor legislației în vigoare al Republicii Moldova și standardelor europene în sectorul gazelor naturale.

Potrivit art. 22 alin. (3) și (4) din Legea nr. 108 din 27.05.2016 „Cu privire la gazele naturale”:
„La executarea funcțiilor și a obligațiilor sale, operatorul sistemului de transport este independent de orice întreprindere care desfășoară activitatea de producere, de distribuție, de stocare, de trading sau de furnizare a gazelor naturale, precum și față de orice întreprindere ce controlează întreprinderile ce desfășoară aceste activități, și nu poate deține licență pentru producerea gazelor naturale, licență pentru distribuția gazelor naturale, licență pentru stocarea gazelor naturale, licență pentru tradingul de gaze naturale sau licență pentru furnizarea gazelor naturale, cu excepția situației prevăzute la art.50 / Independența operatorului sistemului de transport se asigură prin punerea în aplicare și prin respectarea termenelor și a condițiilor privind separarea operatorului sistemului de transport stabilite la art.23”

Astfel, prețurile reglementate și normele de separare a obiectelor de proprietate, precum și obligația prevenirii tratamentului discriminatoriu al OST și angajaților acestuia față de utilizatorii de servicii și alți participanți la piața gazelor naturale vor fi respectate cu strictețe.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 108 din 27.05.2016 „Cu privire la gazele naturale”, la executarea funcțiilor și a obligațiilor sale, operatorul sistemului de transport:

- 1) este organizat în calitate de întreprindere de gaze naturale specializată și independentă, cu statut de persoană juridică;
- 2) este independent de orice întreprindere care desfășoară activitatea de producere, de distribuție, de stocare, de trading sau de furnizare a gazelor naturale și nu poate deține licența pentru producerea, distribuția, stocarea, trading sau furnizarea gazelor naturale.
- 3) întreprinderile din cadrul întreprinderii de gaze naturale integrate pe verticală care desfășoară activități de producere a gazelor naturale sau de furnizare a gazelor naturale nu pot deține, direct sau indirect, acțiuni ale operatorului de transport independent. Operatorul de transport independent nu este în drept să dețină, direct sau indirect, acțiuni la nicio întreprindere din cadrul întreprinderii de gaze naturale integrate pe verticală care desfășoară activități de producere a gazelor naturale sau de furnizare a gazelor naturale și nici să primească dividende sau alte beneficii financiare de la întreprinderea în cauză;

Constatând că:

- Asociatul unic al OST este SA "Moldovagaz" („Deținător a 100% din cota parte”).
- Asociatul unic al OST exercită controlul în temeiul Legii nr. 135 din 14.06.2007 „Cu privire la societățile cu răspundere limitată”.
- **Deținătorul a 100% din cota parte** a OST se va conforma procedurii de asigurare a independenței operatorului sistemului de transport al gazelor naturale și separării acestuia conform condițiilor legislației și cerințelor Comunității Energetice Europene.
- În tot textul prezentului Program de conformitate întreprinderea de gaze naturale integrată pe verticală va fi denumită "Asociatul unic".

2. OBIECTUL PROGRAMULUI DE CONFORMITATE

Prezentul Program de conformitate stabilește normele de conduită nediscriminatorie ale OST și ale angajaților acestuia și interdicțiile legate de aceasta, precum și măsurile care trebuie întreprinse cu scopul de a preveni tratamentul discriminatoriu al utilizatorilor de sistem și participanților la piața gazelor naturale de către OST și angajații săi.

În afară de măsurile de prevenire a tratamentului discriminatoriu al OST față de utilizatorii de sistem și participanții la piața gazelor naturale, acest Program stabilește în special:

1. măsuri care asigură o protecție permanentă împotriva accesului la datele comerciale sensibile ale utilizatorilor de sistem și protecția împotriva dezvăluirii acestor date cu caracter confidențial: (a) Deținătorului cotei-parte al OST, sau (b) întreprinderilor afiliate ale asociatului unic, care desfășoară activități de furnizare a gazelor naturale („**Întreprinderi afiliate**”);
2. drepturile și obligațiile Agentului de conformitate;
3. condițiile în care întreprinderile afiliate pot presta servicii OST, în afară de activitatea legată de creditarea și realizarea construcției la întreținerea sistemului de transport al gazelor naturale.

Asigurarea comportamentului nediscriminatoriu presupune următoarele acțiuni ale OST:

- (i) Obligația OST de a exclude tratamentul discriminatoriu prin acordare a careva avantaje cu caracter individual participanților de pe piața gazelor naturale, inclusiv prin excluderea plasării asociatului și/sau întreprinderilor integrate pe verticală într-o poziție mai favorabilă în raport cu ceilalți participanți pe piața gazelor naturale și asigurarea condițiilor egale și transparente de acces la rețelele de transportare a gazelor.
- (ii) Obligația OST de a acționa independent, cel puțin din punct de vedere funcțional, decizional și al formei juridice de organizare, față de alte activități care nu au legătură cu transportul gazelor naturale;
- (iii) Obligația OST de a gestiona independent sistemul de transport al gazelor naturale, a presta în mod independent serviciile de transport contractate (a accepta nominalizările, renominalizările și alocările gazelor naturale), precum și a contracta capacități independent și separat de Asociatul Unic și întreprinderile afiliate; și
- (iv) Obligația de a proteja informațiile ce reprezintă secret comercial.

Programul de conformitate va fi distribuit în mod obligatoriu în cadrul OST membrilor organelor de conducere, precum și angajaților pentru a fi la curent cu obligațiile care urmează a fi executate în legătură cu îndeplinirea acestuia.

Prezentul Programul de conformitate reglementează cinci secțiuni, enumerate mai jos:

(i) Interzicerea conduitei discriminatorii și măsurile întreprinse pentru a asigura excluderea conduitei discriminatorii (secțiunea 3 și secțiunea 4) – **responsabili: persoanele cu funcții de conducere și/sau membrii organelor de administrare a OST;**

(ii) Măsuri care asigură o protecție permanentă împotriva accesului la informațiile comercial sensibile ale utilizatorilor de serviciu și protecția împotriva dezvăluirii acestor date (secțiunea 5) – **responsabili: secția comercială a OST;**

(iii) Drepturile și obligațiile Agentului de conformitate (secțiunea 6) – **responsabil: Agentul de conformitate al OST;**

(iv) Condițiile în care întreprinderile afiliate pot presta servicii OST, în afară de activitatea legată de creditarea, construirea și întreținerea sistemului de transport (secțiunea 7) – **responsabili: persoanele cu funcții de conducere și/sau membrii organelor de administrare a OST;**

(v) Obligațiile angajaților (secțiunea 8) – **responsabil: serviciul resurse umane al OST.**

Pentru a crea condiții întru implementarea acestui Program, OST este obligat:

- 1) să desfășoare independent activitatea comercială, să opereze sistemul de transport și să fie organizat separat de întreprinderile afiliate;
- 2) să dețină mijloacele financiare, materiale și tehnice necesare pentru desfășurarea activităților de transport și de dezvoltare a sistemului de transport al gazelor naturale, inclusiv sisteme informaționale independente, echipamente, dispozitive și sisteme de protecție a informațiilor împotriva accesului întreprinderilor afiliate și să aibă spații separate, diferite de cele ale întreprinderilor afiliate;
- 3) să aibă un număr suficient de angajați care, independent de Asociații unice și întreprinderile afiliate, să îndeplinească sarcini legale, economice, tehnice și de alt tip, precum și sarcini legate de tehnologia informațională;
- 4) să implementeze Programul de conformitate și recomandările Agentului de conformitate;
- 5) să asigure ca Agentul de conformitate să fie separat și independent de influența Asociației unice și a întreprinderilor afiliate, să îndeplinească sarcina de monitorizare a implementării prezentului Program.

3. INTERZICEREA CONDUITEI DISCRIMINATORII

3.1 Interzicerea discriminării

În sensul prezentului Program, nu este considerată discriminare exercitarea drepturilor care sunt acordate în mod explicit Asociației unice și întreprinderilor afiliate de către legislația în vigoare.

Se interzice OST să manifeste orice formă de discriminare între utilizatorii de sistem sau categoriile de utilizatori de sistem, evitând, în special, discriminarea în favoarea întreprinderilor înrudite.

OST este obligat să prezinte altor operatori ai sistemelor de transport, operatorilor sistemelor de distribuție și operatorilor depozitelor de stocare informații suficiente pentru a asigura securitatea și eficiența exploatarei, precum și dezvoltarea coordonată și interoperabilitatea rețelelor de gaze naturale și a depozitelor de stocare interconectate.

OST este obligat să prezinte, într-un mod inteligibil, cuantificabil și accesibil, toate informațiile necesare utilizatorilor de sistem pentru accesul eficient la rețelele de transport al gazelor naturale și pentru utilizarea acestor rețele, precum și informațiile privind serviciile pe care le prestează și condițiile relevante aplicate, inclusiv cele privind capacitatea contractată și capacitatea disponibilă, fără a se limita la informațiile de ordin tehnic, cu excepția informațiilor determinate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare „Agenția”) și/sau de legislația în vigoare ca fiind informații oficiale cu accesibilitate limitată (inclusiv cele ce constituie secretul comercial).

OST este obligat să plaseze zilnic pe pagina sa electronică informații cu caracter operativ și tehnic privind funcționarea rețelelor de transport al gazelor naturale, conform prevederilor legislației în vigoare.

În cazul stabilirii oricărui tip de relație de afaceri, OST acționează în calitate de operator al sistemului de transport, încheie și semnează acorduri care respectă principiile de nediscriminare, protecție a liberei concurențe și transparenței, într-o formă corespunzătoare sau documentată transparent potrivit legislației în vigoare.

OST nu va permite niciunui participant pe piață, inclusiv Asociatului unic și Întreprinderilor afiliate să obțină o poziție mai favorabilă în raport cu alți utilizatori de sistem și nici nu le va crea beneficii în orice alt mod.

În condițiile și în modul prevăzut de legislație, Codul rețelilor de transport al gazelor naturale, OST:

- va acorda acces la rețelele de transport și de distribuție a gazelor naturale tuturor utilizatorilor de sistem existenți sau potențiali în mod transparent, obiectiv și fără discriminare.
- la fiecare doi ani va efectua în mod independent un studiu de piață pentru a determina cererea pe piață a capacităților sporite în sistemul de transport.
- va examina *obiecțiile* și *reclamațiile* utilizatorilor de sistem cu respectarea nediscriminatorie a drepturilor și intereselor legale ale acestora potrivit acordurilor comerciale încheiate.

4. MĂSURI CARE VOR FI ÎNTRINSE PENTRU PREVENIREA CONDUITEI DISCRIMINATORII

OST va întreprinde acțiunile prevăzute în prezenta secțiune pentru a asigura separarea juridică și organizatorică corespunzătoare a activităților sale respective, de activitățile Asociatului unic, conform prevederilor legislației în vigoare.

4.1 Separarea organizațională

4.1.1. Funcții comerciale de bază

OST va desfășura următoarele activități:

- (i) transportul de gaze naturale, precum și prestarea serviciilor adiacente transportului;
- (ii) comercializarea capacităților de transport;
- (iii) operarea, extinderea și întreținerea sistemului de transport al gazelor naturale, inclusiv toate activele și instalațiile relevante.

4.1.2. Activele, independența operațională, separarea gestiunii, independența persoanelor cu funcții de conducere sau membrilor organelor de administrare și personalului OST

- Toate deciziile comerciale și operaționale legate de operarea, întreținerea și dezvoltarea sistemului de transport vor fi adoptate ca parte a activității cotidiene a OST.

- OST va avea drepturi eficiente de luare a deciziilor, independente de Asociatul Unic, cu privire la toate activele necesare pentru exploatarea, întreținerea sau dezvoltarea sistemului de transport. Totuși, acest lucru nu va împiedica aplicarea unor mecanisme de coordonare corespunzătoare pentru a asigura protejarea drepturilor de supraveghere economică și de gestiune ale Asociatului Unic cu privire la profitabilitatea OST. În special, aceasta va permite Asociatului Unic să aprobe planul financiar anual sau orice instrument echivalent al OST și va stabili limite generale față de nivelurile de îndatorare ale acestuia. Cu toate acestea, Asociatului Unic *nu i se va permite să emită instrucțiuni* cu privire la activitatea cotidiană a OST de la data solicitării de către OST certificării îndeplinirii tuturor cerințelor privind separarea și independența operatorului sistemului de transport, cu condiția ca aceste operațiuni și/sau decizii să rămână în limitele planului financiar aprobat sau al oricărui document echivalent.

OST are resurse umane și fizice suficiente pentru a-și desfășura activitatea independent de Asociatul Unic și întreprinderile afiliate.

4.1.3. Independența economică a OST și controlul asupra activelor

După adoptarea deciziei finale cu privire la planul investițional, OST își va desfășura activitatea zilnică în mod independent de Asociatul Unic, în cadrul planului de finanțare aprobat.

OST va avea propriul buget, va face publicitate liber și va oferi capacitatea sistemului de transport în conformitate cu un plan de afaceri adoptat al OST și va folosi veniturile din vânzări pentru a acoperi costurile sale operaționale zilnice, întreținerea sistemului de transport și achitarea dividendelor.

OST va fi proprietarul activelor fizice necesare pentru operarea sistemului de transport, iar toate deciziile relevante cotidiene referitoare la operarea și întreținerea sistemului de transport vor fi luate de către OST independent de Asociatul Unic.

4.2 Tratarea utilizatorilor de sistem

OST va încheia contracte pentru prestarea serviciului de transport al gazelor naturale în baza unor mecanisme clar definite, transparente și nediscriminatorii cu utilizatorii de sistem care au solicitat rezervarea capacității. Modelul contractului de transport al gazelor naturale se bazează pe aceleași principii și aceleași prevederi aplicabile tuturor utilizatorilor de sistem.

5. CONFIDENȚIALITATEA (SEPARAREA INFORMAȚIILOR) ȘI MĂSURILE DE ASIGURARE A PROTEJĂRII CONFIDENȚIALITĂȚII

În măsura în care aceasta nu contrazice domeniului de aplicare a Legii nr. 108 din 27.05.2016 „Cu privire la gazele naturale”, OST va asigura protecția permanentă a Informațiilor comerciale sensibile ale utilizatorilor de servicii împotriva accesului Asociatului unic și întreprinderilor afiliate acestuia, precum și nedivulgării acestor date confidențiale.

Informațiile comercial sensibile cuprind orice informații cu valoare comercială care nu sunt general cunoscute sau accesibile părților terțe, și utilizarea sau punerea la dispoziție a căroră ar putea genera beneficii economice, care sunt protejate de deținătorul lor prin măsuri respective prevăzute de lege, politica de afaceri, obligații contractuale și/sau standardele respective în scopul asigurării confidențialității lor, prezentarea căroră ar putea genera prejudiciu pentru partea care a transmis aceste date OST („**Informații comercial sensibile**”).

Angajații, în conformitate cu actele normative de reglementare a sectorului de gaze naturale, sunt obligați să protejeze, în calitate de secret comercial, datele și documentele care conțin informații cu privire la prețurile de vânzare, volumul, fluxurile, nominalizările, datele/informații despre întreruperile programate și condițiile de prestare a serviciilor de transport și livrare a gazelor naturale, precum și alte date și documente ale căror publicare sau transmitere părților terțe poate duce la perturbări pe piața gazelor naturale („**Informații comercial sensibile**”), fiind valabil pentru o perioadă de 10 ani de la tranzacțiile cunoscute.

Informațiile, care reprezintă date comercial sensibile și care se află pe suport electronic, sunt marcate prin aplicarea etichetei „**Informații comercial sensibile**” într-un mod corespunzător suportului pe care se află informațiile.

OST este responsabil pentru:

- ținerea evidenței tuturor informațiilor comercial sensibile;
- păstrarea unei copii originale a unui document sau a unui alt suport care conține informații comercial sensibile;
- aprobarea multiplicării, rescrierii, copierii și producerii extraselor documentelor care reprezintă sau conțin date comercial sensibile;
- ținerea evidenței cererilor de prezentare a datelor comercial sensibile, precum și a posibilei prezentări a datelor comercial sensibile; și
- luarea măsurilor de prevenire a daunelor care pot apărea în caz de abuz în utilizarea datelor comercial sensibile.

Ținerea evidenței informațiilor comercial sensibile presupune formarea unui caz individual sau a bazelor de date corespunzătoare care includ: (i) o copie originală a unui document sau a unui alt suport care conține date comercial sensibile; și (ii) orice documentație sau informații însoțitoare și asociate referitoare la date comercial sensibile.

Registrelor cu cazuri constatate sunt plasate într-un safeu, care este utilizat doar în acest scop, în spațiile OST, cu acces limitat pentru angajați, iar dacă informațiile comercial sensibile sunt păstrate în formă electronică, baza de date corespunzătoare este protejată prin accesul limitat al angajaților, fiind luate măsuri de securitate corespunzătoare.

Angajații care află despre dispariția, deteriorarea sau distrugerea unui document sau suport pe care sunt păstrate informațiile comercial sensibile sau dezvăluirea neautorizată a acestor informații, trebuie să asigure informarea imediată în formă scrisă sau prin e-mail superiorul, care va întreprinde toate măsurile necesare pentru prevenirea sau suspendarea utilizării abuzive a informațiilor comercial sensibile.

Informațiile, care nu au un conținut comercial sensibil dar dezvoltarea sau comunicarea lor la cererea unei părți terțe pot oferi un avantaj pe piața gazelor naturale, vor fi puse de către OST la dispoziția tuturor, astfel încât divulgarea datelor să fie nediscriminatorie.

Angajații OST sunt obligați:

- Să ofere informații complete și veridice responsabilului de conformitate, care gestionează supravegherea implementării acestui Program.
- Să acționeze în conformitate cu interdicția de a pune la dispoziție date comercial sensibile, preluarea și expedierea documentelor, sub orice formă, în afara spațiilor OST.
- În comunicarea cu părțile terțe, să utilizeze adresa de email, site-ul web al OST, linii telefonice separate și protejate împotriva accesului neautorizat al Asociației Unice și Întreprinderilor afiliate acestuia cât și a persoanelor terțe.
- Să organizeze procedura de primire, clasificare, expediere a actelor scrise, a corespondenței poștale și prin e-mail, precum și sarcinile de păstrare și arhivare a acestora și să acționeze în conformitate cu legea și prezentul Program.

Asigurând protecția permanentă a informațiilor comercial sensibile ale utilizatorilor de serviciu împotriva accesului Asociației Unice, Întreprinderilor afiliate acestuia sau al oricărei părți terțe, OST va acționa în conformitate cu obligațiile prevăzute în Legea privind societățile cu răspundere limitată și Legea cu privire la gazele naturale aplicabile la momentul corespunzător.

5.1.1. Interzicerea schimbului de Date comercial sensibile

OST, pe de o parte, și Asociația Unică, pe de altă parte, în conformitate cu prevederile Legii nr. 108 din 27.05.2016 „Cu privire la gazele naturale” restricționează difuzarea și schimbul de informații cu privire la finanțarea și implementarea proiectelor sau pentru exercitarea drepturilor economice și a drepturilor de supraveghere a managementului din partea Unicului Asociației în domeniile statutare: elaborarea strategiei, raportare și planificare financiară, politica personalului și coordonarea tranzitului de gaze.

În special, este interzisă dezvoltarea informațiilor comercial sensibile (referitoare la afacerile comerciale ale OST):

- (i) între Asociația OST (de exemplu, la adunările grupurilor de lucru și adunările consiliilor);
- (ii) între Asociația unică și Întreprinderile afiliate;
- (iii) între OST și Asociația unică sau Întreprinderile afiliate.

OST este responsabil pentru asigurarea securității informațiilor comercial-sensibile referitoare la afacerile unei părți terțe, Asociației OST, Întreprinderilor afiliate acestuia sau oricărei alte părți terțe. Acestea includ informațiile obținute de OST în baza unui contract încheiat cu o parte terță, precum și orice alte informații comercial sensibile și secrete de afaceri sau comerciale.

Aceste limitări nu împiedică divulgarea informațiilor către Asociația Unică de către OST, în cazurile în care aceste informații pot servi la asigurarea protecției drepturilor de supraveghere economică și de gestiune ale Asociației cu privire la rentabilitatea OST.

Prevederile prezentei secțiuni nu pot fi aplicate în cazul în care Asociația OST trebuie să obțină informații care se referă la obligațiile lor de a garanta sau de a susține, în alt mod, realizarea programului de investiții.

În măsura în care li se acordă acces la sistemul de transport și la informații pentru clienți în timpul prestării serviciilor, furnizorii de servicii externi și personalul acestora (inclusiv consultanții și subantreprenorii) sunt obligați în bază de contract să respecte principiile de confidențialitate stabilite în prezentul Program de conformitate. Pentru sistemele de tehnologii informaționale, trebuie definite și introduse permisiuni de acces corespunzătoare cu scopul de a preveni accesul neautorizat la informații legate de sistemul de transport sau informații legate de client.

Persoanelor, care nu sunt angajați ai OST, li se acordă acces la spații și sisteme de tehnologii informaționale, care conțin informații comercial sensibile și alte informații relevante despre operarea sistemului de transport, doar în baza permisiunii și în conformitate cu principiile de confidențialitate prevăzute în acest Program de conformitate.

Persoanele neautorizate, care au nevoie de acces la spațiile OST, sunt admise doar dacă sunt însoțite de un angajat autorizat al OST.

5.1.2. Tipurile de informații, dezvăluirea cărora este/nu este permisă

De regulă, este admisă divulgarea următoarelor informații:

- (i) informații deja cunoscute publicului;
- (ii) cunoștințe generale din domeniul sectorului de activitate despre alți participanți la piața gazelor naturale din sectorul de activitate.
- (iii) informații privind serviciile părților terțe (de exemplu, rezultatele cercetărilor preconizate privind nivelurile viitoare ale cererii de gaze naturale);
- (iv) studii bazate pe informațiile făcute publice; și
- (v) opinii și experiențe relevante pentru evaluarea unui aspect propus al proiectului (evitarea dezvăluirii strategiilor de afaceri confidențiale individuale sau a investițiilor).

Următoarele tipuri de Informații comercial sensibile vor fi dezvăluite după confirmarea de către Agentul de conformitate:

- (i) codurile de identificare individuale de orice formă care sunt necesare pentru corespunderea standardelor Comunității Energetice Europene;
- (ii) date privind prețurile și condițiile de vânzare pentru vânzarea capacității de transport sau utilizarea acesteia pentru partea terță;
- (iii) planurile viitoare privind tehnologia, proiectarea, producerea, distribuția sau comercializarea unor produse, inclusiv utilizarea capacității de transport;
- (iv) litigiile și condițiile de soluționare a acestora referitor la utilizarea capacității și plățile relevante, inclusiv divulgarea informațiilor care sunt utilizate în baza principiilor comerciale echitabile;
- (v) orice alte informații cu valoare competitivă care ar putea produce avantaje economice.

În aceste cazuri, Agentul de conformitate trebuie să examineze dacă, și în ce formă divulgarea informațiilor este necesară, proporțională, corespunzătoare și nu ar afecta prea mult interesul utilizatorului de sistem.

6. AUTORIZAȚIILE ȘI SARCINILE AGENTULUI DE CONFORMITATE

6.1 Agentul de conformitate

Monitorizarea respectării de către OST a prezentului Program de conformitate se asigură de către un Agent de conformitate, care însă nu suplinește funcțiile Agenției privind monitorizarea stabilite prin lege.

6.1.1. Numirea și concedierea

Persoana fizică sau juridică care urmează să exercite funcțiile agentului de conformitate se propune spre aprobare Agenției de către OST. Concomitent, Agenției va fi prezentat proiectul contractului ce urmează a fi încheiat de operator cu agentul de conformitate, care trebuie să conțină inclusiv prevederile referitoare la începerea, durata și încetarea contractului, condițiile de remunerare, drepturile și obligațiile de bază, alte drepturi și obligații.

După încheierea contractului corespunzător cu agentul de conformitate, OST este în drept să modifice condițiile contractuale sau să desfacă acest contract numai dacă a obținut în prealabil acordul Agenției în acest sens.

La solicitarea Agenției, operatorul sistemului de transport este obligat să desfacă contractul cu agentul de conformitate din motive de lipsă de independență sau de capacitate profesională.

Pe durata mandatului său, agentul de conformitate nu poate deține o altă funcție, nu poate avea o altă responsabilitate profesională sau un interes, direct sau indirect, în raport cu nicio parte a întreprinderii de gaze naturale integrate pe verticală, cu asociații majoritari sau cu fondatorii acesteia.

Operatorul sistemului de transport trebuie să creeze agentului de conformitate toate condițiile necesare pentru desfășurarea activității/asigurarea independenței acestuia, inclusiv prin punerea la dispoziție a tuturor resurselor necesare pentru îndeplinirea funcțiilor sale.

6.1.2. Limitările pentru protejarea independenței

Agentul de conformitate este independent în toate acțiunile sale în raport cu operatorul sistemului de transport.

În special:

Agentul de conformitate nu poate deține nicio funcție sau nu poate avea nicio responsabilitate profesională, nu poate avea niciun interes sau nu poate fi în relație de afaceri, de ordin direct sau indirect, cu întreprinderea de gaze naturale integrată pe verticală, cu vreo întreprindere a acesteia, cu asociații majoritari sau cu fondatorii acesteia.

Agentul de conformitate nu va dezvălui informațiile confidențiale sau cele sensibile, obținute în îndeplinirea sarcinilor sale către terți, cu excepția furnizării informațiilor către autoritățile competente, cum ar fi Agenția. Toate informațiile, care sunt puse la dispoziția terților, cu excepția Agenției, pot fi făcute publice de către agentul de conformitate în mod nediscriminatoriu, fiind accesibile tuturor părților interesate.

Agentul de conformitate nu va utiliza informațiile obținute în timpul îndeplinirii funcției sale transmîtându-le Asociației Unice sau întreprinderilor afiliate acestuia.

Obligațiile și drepturile Agentului de conformitate sunt incluse în contractul de muncă sau de prestare a serviciilor și în actele normative din sectorul gazelor naturale. Obligațiile și drepturile prevăzute în contractul de muncă sau de prestare a serviciilor urmează a fi interpretate luând în considerare prezentul Program de conformitate.

6.1.3. Funcțiile și obligațiile Agentului de conformitate

Agentul de conformitate are următoarele funcții:

(i) monitorizează în mod constant punerea în aplicare de către operator și angajații acestuia a măsurilor și obligațiilor din programul de conformitate, respectarea regulamentelor și procedurilor interne, cu privire la excluderea practicilor discriminatorii și realizarea obiectivului de independență; (ii) asigură remedierea încălcării Programului de conformitate rapid, eficient cu comunicarea acestuia conducerii OST;

(iii) emite recomandări privind Programul de conformitate și implementarea acestuia, și monitorizează impactul practic al implementării Programului de conformitate;

(iv) participă la ședințele tuturor organelor de conducere ale OST care iau decizii cu privire la aspectele pe care trebuie să le monitorizeze și urmează a fi informat la timp cu privire la ordinea de zi și materialele care urmează a fi examinate fără nici o întârziere;

(v) are dreptul de acces la birouri, spații, documentație, informații și altele sisteme în scopul monitorizării implementării Programului de conformitate și a obiectivelor acestuia, fără notificare prealabilă;

(vi) monitorizează metoda de realizare a contractelor pentru prestarea serviciilor de transport al gazelor naturale, în special în ceea ce privește aplicarea nediscriminatorie a mecanismelor de gestionare a congestiei, calculul prețului accesului la sistem, regularitatea și determinarea nediscriminatorie a dezechilibrului utilizatorului și metoda de determinare a prețurilor dezechilibrului, precum și obținerea gazelor naturale pentru consumul propriu;

(vii) monitorizează caracterul corespunzător al bunurilor și resurselor tehnice necesare pentru transportarea și gestionarea independentă a sistemului de transport;

(viii) monitorizează nediscriminarea și caracterul corespunzător al îndeplinirii activității angajaților în cadrul lucrărilor tehnice, financiar-economice, juridice și informaționale în conformitate cu condițiile Programului de conformitate;

(ix) anual, în termen de până la 31 martie, elaborează un raport care să conțină măsurile întreprinse de operatorul sistemului de transport în legătură cu îndeplinirea programului de conformitate și prezintă raportul respectiv Agenției. Raportul privind măsurile întreprinse de operatorul sistemului de transport în legătură cu îndeplinirea programului de conformitate se publică pe pagina electronică a operatorului sistemului de transport;

(x) raportează persoanelor cu funcții de conducere și/sau organului de supraveghere al operatorului sistemului de transport referitor la respectarea programului de conformitate și la punerea în aplicare a acestuia, formulează recomandări în acest sens;

(xi) informează personalul OST și organele de conducere despre conținutul Programului de conformitate și organizează cursuri de instruire în mod regulat și în măsura necesară;

(xii) informează operatorul despre angajații care prezintă risc sau există dovezi că acționează împotriva prevederilor din programul de conformitate;

(xiii) să elaboreze și să implementeze o politică privind declarațiile de independență a personalului și să informeze personalul inclusiv organele de conducere ale OST despre existența acestuia;

(xiv) asigură revizuirea Programului de conformitate și recomandă modificări necesare ale acestuia;

(xv) notifică Agenția cu privire la orice încălcare gravă în legătură cu punerea în aplicare a programului de conformitate, în termen de 7 zile calendaristice din ziua în care a aflat despre încălcarea respectivă;

(xvi) identifică zonele de risc din activitatea operatorului, care pot determina nerespectarea programului de conformitate;

(xvii) raportează Agenției cu privire la orice relații comerciale sau financiare dintre operatorul sistemului de transport și întreprinderea de gaze naturale integrată pe verticală.

Agentul de conformitate are următoarele obligații:

(i) să prezinte Agenției propunerile de decizii privind planurile de investiții ale operatorilor sistemului de transport, cel târziu până în momentul prezentării deciziilor în cauză organului de supraveghere de către conducere și/sau organul administrativ competent;

(ii) să notifice Agenția în cazul în care, în cadrul adunării generale sau prin votul membrilor organului de supraveghere al întreprinderii, integrate pe verticală, a fost împiedicată aprobarea unei decizii și, drept urmare, a fost blocată sau împiedicată efectuarea de investiții în legătură cu executarea în următorii 3 ani a planului de dezvoltare ale rețelelor de transport al gazelor naturale pentru 10 ani;

(iii) să participe la ședințele la care urmează să fie adoptate decizii în ceea ce privește:

- condițiile de acces la rețea și de utilizare a rețelelor de transport al gazelor naturale, în special în privința tarifelor, a serviciilor de acces a terțelor părți, a alocării capacității și a gestionării congestiilor, a transparenței, a echilibrării și a piețelor secundare;

- proiectele realizate în legătură cu exploatarea, întreținerea, modernizarea și dezvoltarea rețelelor de transport al gazelor naturale în majorarea capacității rețelelor sau optimizarea capacității existente;

- cumpărarea sau vânzarea de energie necesare pentru exploatarea rețelelor de transport al gazelor naturale, inclusiv serviciile auxiliare și de echilibrare.

OST poate propune modificări ale Programului de conformitate, contractelor privind prestarea serviciilor de transport al gazelor naturale, ale codului rețelelor de gaze naturale și metodologiei tarifare a OST, notificând Agentul de conformitate. Agentul de conformitate evaluează modificările sugerate pentru a determina respectarea acestora și va informa ANRE despre parcursul implementării prezentului Program de conformitate.

6.1.4. Obligația de cooperare cu Agentul de conformitate

Agentul de conformitate va beneficia de sprijinul necesar din partea conducerii și angajaților OST întru exercitarea funcțiilor și scopurilor acestora.

Toți angajații OST vor susține activ și în timp util Agentul de conformitate în îndeplinirea sarcinilor acestuia, în special în cazul solicitării informațiilor.

6.2 Conștientizarea și instruirea

Programul de conformitate trebuie să fie comunicat tuturor angajaților care au acces la informațiile comercial sensibile. Fiecare angajat ar trebui să confirme că a citit și a înțeles prezentul Program de conformitate.

OST va oferi cursuri de instruire periodice angajaților în legătură cu acest Program de conformitate.

6.3 Controlul conformității

Pentru a asigura eficiența prezentului Program de conformitate, corespunderea activității cu Programul de conformitate urmează a fi monitorizată în mod regulat. Monitorizarea va garanta implementarea corectă a Programului de conformitate și va facilita identificarea domeniilor în care există probabilitatea unei conduite discriminatorii.

6.4 Publicarea

Programul de conformitate se publică pe pagina electronică și se menține în arhivă pe toată durata de valabilitate a licenței pentru activitate, de către OST.

7. CONDIȚIILE ÎN CARE ÎNTRINDERILE AFILATE POT PRESTA SERVICIUL OST

În afară de activitățile legate de furnizarea de resurse financiare adecvate pentru viitoarele proiecte de investiții și/sau pentru înlocuirea activelor existente - dacă este aceasta solicitat de către OST, construcția și întreținerea sistemului de transport, toate contractele pe baza cărora sunt prestate serviciile, contractele de deservire și alte contracte încheiate între OST și Asociaatul Unic și/sau întreprinderile afiliate trebuie să se bazeze pe condițiile pieței, iar prețurile fixate trebuie să corespundă principiului concurenței depline. Aceasta nu va prejudicia drepturile operaționale pe care Asociaatul Unic le poate exercita.

8. OBLIGAȚIILE ANGAJAȚILOR

În scopul asigurării activității comerciale independente a OST, persoanele cu funcții de conducere ale operatorului sistemului de transport trebuie:

- să furnizeze servicii de transport, fără a se limita la testarea pieței, inclusiv oferte transparente, condiții, contractarea, nominalizarea și alocarea produselor de capacitate utilizatorilor de sistem;
- să nu facă parte din structurile întreprinderii de gaze naturale integrate pe verticală care răspunde, direct sau indirect, de îndeplinirea cotidiană a activităților de producere, de distribuție și/sau de furnizare a gazelor naturale, și
- să fie întreprinse măsurile necesare pentru a garanta că interesele profesionale ale persoanelor cu funcții de conducere ale OST sunt luate în considerare încât să se asigure faptul că acestea au posibilitatea de a acționa independent;
- să dispună de suficiente drepturi de luare a deciziilor, independent de întreprinderea de gaze naturale integrată pe verticală, cu privire la exploatarea, întreținerea și dezvoltarea rețelelor de transport al gazelor naturale;

Persoanele cu funcții de conducere ale OST nu au dreptul să execute instrucțiuni de la întreprinderea integrată pe verticală cu privire la activitatea zilnică, cu privire la deciziile aferente modernizării și dezvoltării rețelelor de transport al gazelor naturale, care nu depășesc limitele stabilite în planul financiar aprobat sau în orice alt document echivalent;

Persoanele cu funcții de conducere și/sau membrii organelor de administrare, precum și angajații OST nu pot deține o funcție sau nu pot avea nicio responsabilitate profesională, nu pot avea niciun interes sau nu pot fi în relație de afaceri, de ordin direct sau indirect, cu întreprinderea de gaze naturale integrată pe verticală, cu vreo întreprindere a acesteia, cu asociații majoritari sau cu fondatorii acesteia;

Timp de 4 ani după încetarea mandatului deținut în cadrul operatorului de transport independent, persoanele cu funcții de conducere și/sau membrii organelor de administrare ale acestuia

nu pot deține nicio funcție sau nu pot avea nicio responsabilitate profesională, nu pot avea niciun interes sau nu pot fi în relații de afaceri, în mod direct sau indirect, cu întreprinderea de gaze naturale integrată pe verticală, cu vreo întreprindere a acesteia, cu asociații majoritari sau cu fondatorii acesteia, cu excepția operatorului de transport independent;

Persoanele cu funcții de conducere și/sau membrii organelor de administrare, precum și angajații operatorului de transport independent nu pot avea niciun interes și nu pot primi, în mod direct sau indirect, beneficii, inclusiv beneficii financiare, de la întreprinderea de gaze naturale integrată pe verticală, de la o întreprindere a acesteia, de la asociații majoritari sau de la fondatorii acesteia, cu excepția operatorului de transport independent. Remunerarea acestora nu poate depinde de activitățile sau de rezultatele întreprinderii de gaze naturale integrate pe verticală, cu excepția celor ale operatorului de transport independent;

În scopul asigurării activității comerciale independente a OST și organizării separate a activității de transport și gestionare a sistemului de transport, OST este obligată să se asigure că angajații, care îndeplinesc sarcini juridice, tehnice, economice sau administrative nu au incompatibilități de funcție conform art. 32 din *Legea cu privire la gazele naturale, Codul rețelilor de gaze naturale, actelor subordonate legilor și contractul de muncă*, prin care se stabilesc măsurile și regulile de conduită prevăzute în acest Program care se aplică în special în următoarele cazuri:

- soluționarea cererilor de acces la sistem și prestarea serviciilor de transport, fixând prețuri fără posibilitatea plasării vreunei entități într-o poziție mai favorabilă;
- gestionarea sistemului de transport;
- publicarea sau punerea la dispoziție în alt mod a informațiilor și datelor, la cererea participanților la piața gazelor naturale, cu obligația de a proteja confidențialitatea, în special în ceea ce privește activitatea comercială și informațiile comercial sensibile în conformitate cu reglementările actelor normative interne ale OST.

Angajații sunt obligați, în cazul existenței conflictului de interese sau a unei influențe neautorizate asupra îndeplinirii sarcinilor obișnuite în cadrul OST, precum și încălcării măsurilor și regulilor de conduită prevăzute în prezentul Program, să informeze fără întârziere superiorul. Superiorul, imediat, pentru a elimina neregulile sau influențele neautorizate, va lua măsuri de remediere a consecințelor, dacă acestea există, fără întârziere și va face o notă oficială despre aceasta. Dacă superiorul, fiind informat în prealabil de angajat, nu a luat măsurile necesare într-un termen rezonabil pentru a elimina nerespectarea sau încălcarea Programului, angajatul va informa Agentul de conformitate în formă scrisă sau prin e-mail. Neaplicarea măsurilor prevăzute de Lege și prezentul Program, în conformitate cu contractul de muncă încheiat, prezintă temei pentru determinarea încălcării obligațiilor de serviciu.

Angajații OST sunt obligați, în timpul îndeplinirii sarcinilor și obligațiilor sale, să acționeze în conformitate cu legislația în vigoare și actele normative interne ale OST, ținând cont de faptul că:

- nu trebuie să pună în pericol independența decizională a OST și trebuie să împiedice influențarea neautorizată a Asociației Unice și a Întreprinderilor afiliate acestuia;
- trebuie să asigure tratamentul egal al tuturor participanților la piața gazelor naturale pentru a preveni asigurarea unei poziții sau a unor condiții mai favorabile/e oricărui participant la piață;
- trebuie să împiedice publicarea sau punerea la dispoziție în alt mod a informațiilor și a datelor care favorizează un participant la piață, sau punerea în pericol a concurenței libere pe piața gazelor naturale;

- trebuie să informeze fără întârziere superiorul cu privire la încălcarea normelor de conduită a măsurilor prevăzute în prezentul Program, precum și existența unei influențe neautorizate a Asociatul Unic și a Întreprinderilor afiliate acestuia.

Angajații, sunt obligați să păstreze datele și documentele care conțin informații privind prețurile de vânzare, volumul și condițiile de livrare a gazelor naturale, ca fiind un secret comercial, să estimeze datele de producție, adică consumul de către clienții finali, precum și alte date și documente a căror publicare sau punere la dispoziție părților terțe poate duce la perturbări pe piața gazelor naturale („**Informații comercial sensibile**”).

Pentru a îndeplini obiectivele stabilite în prezentul Program de conformitate, toți angajații OST:

- (i) nu vor crea nicio îndoială, atunci când este vorba de părți terțe, că aceștia reprezintă OST și nu Asociatul Unic (sau un angajat al acestuia);
- (ii) nu vor recomanda părților terțe serviciile unor anumiți reprezentanți ai Asociatului Unic sau ale Întreprinderilor afiliate acestuia;
- (iii) nu vor acorda angajaților Asociatului Unic sau Întreprinderilor afiliate acestuia, acces necontrolat la spațiile sau sistemele OST care conțin informații comercial sensibile și alte informații relevante despre operarea sistemului de transport;
- (iv) nu vor dezvălui Informații comercial sensibile Asociatului Unic sau Întreprinderilor afiliate ale acestuia sau oricărei alte părți terțe;
- (v) vor susține activ Agentul de conformitate în îndeplinirea sarcinilor acestuia; și
- (vi) se vor familiariza cu prezentul Program de conformitate și vor participa la sesiunile de instruire organizate în legătură cu acest Program de conformitate la latitudinea Agentului de conformitate.

9. DISPOZIȚII FINALE

Prezentul Program de conformitate este perfectat în limba de stat și intră în vigoare din momentul aprobării de către ANRE.

Semnăt:

Director al SRL „Moldovatransgaz”

Iurie DOLGHIER _____

